

HET ONDERZOEK VAN

SJERP DE VRIES:

‘Effect tuin op gezondheid nagaan’

In deze serie vertellen onderzoekers over hun werk voor de sector.

Hebben mensen met een groene tuin minder vaak last van fysieke en psychische klachten? Samen met Stichting Steenbreek onderzoekt omgevingspsycholoog Sjerp de Vries van Wageningen UR de relatie tussen groen en gezondheid.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

Sinds 2000 is hij al geboeid door dit onderwerp: in hoeverre beïnvloedt een groene omgeving het menselijk welbevinden? Ofwel: is de kans op lichamelijke en geestelijke gezondheidsklachten kleiner als mensen een groene tuin hebben of in een groene omgeving wonen? Dr. Sjerp de Vries werkt sinds 2019 aan een nieuw project waarbij deze vraag centraal staat. Inmiddels is de eerste fase afgerond.

25 X 25 CM

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn twee typen informatie nodig. Het eerste betreft het aanwezige groen bij bewoners. Het tweede betreft medische gegevens van de bewoners. Met de eerste bron is De Vries inmiddels klaar. “We hebben voor 180 gemeenten, samen goed

voor 5 miljoen adressen achterhaald of er een tuin is en hoe groot en hoe groen die tuin is. Recente luchtfoto's zijn zo nauwkeurig, dat we van elk vakje van 25 x 25 cm kunnen bepalen of er groen staat. We weten ook wat de hoogte is. Om tot een goede dataset te komen, hebben we wel goed gekeken naar het moment van fotograferen. Een tuin ziet er in het voorjaar anders uit dan in de zomer. We kijken overigens niet alleen naar de tuin van mensen, maar ook naar hun woonomgeving. Welk groen is er op 125, 250 en 500 meter afstand van hun huis?”

PRIVACY

Voor medische gegevens wordt gebruik gemaakt van een database van het Nivel (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheids-

zorg). “In totaal bevat die database gegevens over het zorggebruik van 2 miljoen mensen. Voor alle gemeenten waarvan het Nivel over patiëntgegevens van ten minste een deel van de inwoners beschikt, hebben wij de tuinen in beeld gebracht.” Uit bescherming van de privacy van de patiënten is het CBS als derde partij ingeschakeld. “Het CBS koppelt de patiëntgegevens aan de groengegevens en anonimiseert de data. Begin 2021 gaat dat gebeuren. Vervolgens kunnen we de data in een beveiligde omgeving analyseren en dan vragen beantwoorden zoals: zijn mensen met een groene tuin gezonder? Kan openbaar groen compenseren voor het ontbreken van een tuin?”

EFFECT

Eind volgend jaar moet het onderzoek klaar zijn, dus een uitkomst is er nog niet. Wel werkte De Vries in 2009 mee aan een soortgelijk onderzoek met minder fijnmazige data. “We hebben toen gekeken naar 23 groepen aandoeningen die mensen kunnen hebben, zoals hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen of mentale klachten. We vonden een positief verband van groen binnen 1 kilometer met 15 van de 23 groepen aandoeningen. Groen lijkt dus een breedwerkend middel, maar dan zonder schadelijke bijwerkingen. Tijdens de eerste strenge lockdown is in Bulgarije is trouwens door anderen gekeken naar de relatie tussen groen en welbevinden. Wie uitzicht had op groen kwam die periode beter door dan zij die dat niet hadden. Ik ben benieuwd waar wij op uitkomen.”